

การพัฒนากลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำ ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

Developing Strategies of Student Affairs to Promote Student Leadership of the Institute of Physical Education

สิริพร มีผดุง^{1*}, นันทิยา น้อยจันทร์², สายทิพย์ ยะฟู³

Siriporn Meepadung^{1*}, Nuntiya Noichun², Saythit Yafu³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา โดยการประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและแนวทางการจัดกิจกรรมที่ติดจากสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตภาคเหนือ 4 แห่ง 2) สร้างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ การร่างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา โดยการนำผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาร่างกลยุทธ์ และตรวจสอบกลยุทธ์ โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 7 คน และ 3) ประเมินกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาที่พัฒนาขึ้น โดยประเมินด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญ 17 คน ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาที่สร้างขึ้นประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และ 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำ 2) การส่งเสริมความสามารถในการนำตนเองและการบริการสังคมของนักศึกษา และ 3) การสร้างเครือข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา ผลการประเมินกลยุทธ์ พบว่าเป็นกลยุทธ์ที่มีคุณภาพ

¹นักศึกษาศาสาวิชาจัดการการการศึกษาและการเรียนรู้, หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, คณะครุศาสตร์,

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, email: siriporn6612@gmail.com

²รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³อาจารย์ ดร. ประจักษ์คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เป็นที่ยอมรับได้ตามเกณฑ์ด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้อยู่มาก

คำสำคัญ: การพัฒนากลยุทธ์, การจัดกิจกรรมนักศึกษา, ภาวะผู้นำ

Abstract

The purposes of this research were to develop the strategies of student affairs to promote student leadership of the Institute of Physical Education. The research consisted of three processes. : First, 1) a to study of the environment and guideline of student affairs to promote student leadership of the Institute of Physical Education was conducted by brainstorming four Institute in Northern Region. Second, 2) a development of strategies of student affairs to promote student leadership of the Institute of Physical Education was carried out by drafting the strategies and investigating the strategies by 7 specialists through focus group discussion. Third, the evaluation of the by 17 specialists to assess the suitability, benefit and feasibility. The results showed that the strategies of student affairs to promote student leadership of the Institute of Physical Education consisted of vision, mission, goals and 3 strategies: student affairs administration to promote student leadership, promotion of the student leadership and social services of students, and network of student affairs to promote student leadership. The result of the evaluation of indicated that the strategies were acceptable because they meet standard qualities with a high level in suitability, benefit and feasibility.

Keywords: Developing, Student Affairs, Leadership

บทนำ

ปัจจุบันโลกได้ก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 แล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นบนโลกยุคปัจจุบันนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากศตวรรษที่ 20 ที่ผ่านมาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ความก้าวหน้าดังกล่าวเข้ามามีอิทธิพลในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต การทำงาน ตลอดจนความนึกคิดด้านคุณธรรม จริยธรรมของประชากร

ทั่วโลกการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้น เป็นเหตุผลที่ทำให้มนุษย์จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่ได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข ทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตยุคใหม่ต้องมีความแตกต่างไปจากเดิม เพื่อให้สอดคล้องและสมดุลกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้น

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีแนวคิดริเริ่มของการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในภาคส่วนที่สำคัญของสังคม ประกอบด้วยบริษัทขนาดใหญ่ องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงาน ด้านการศึกษาของรัฐ หน่วยงานเหล่านี้มี ความกังวลเพราะเล็งเห็นความจำเป็นที่ประชาชนจะต้องมีทักษะที่ได้ประโยชน์เกินกว่าทักษะที่เน้นในโรงเรียนทุกวันนี้ ต่างเห็นพ้องว่าการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นสิ่งจำเป็น ถ้าต้องการเห็นนักเรียนอเมริกันมีศักยภาพพอที่จะแข่งขันในตลาดงานระดับโลก (เจมส์ เบลล์ลันกา และรอน แบรินต์, 2554: 20) กลุ่มองค์กรดังกล่าวจึงได้รวมก่อตั้งเป็นภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (The Partnership for the 21st Century Skills) ขึ้น และภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นี้ ได้พัฒนากรอบความคิดที่ชื่อ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” เคน เคย์ ประธานภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้เชิญชวนให้บุคคลและองค์กรทั้งหลายนำกรอบความคิดนี้ ไปประยุกต์ใช้ เพื่อจุดประกายให้เกิดการสนทนาในระดับชาติที่ถกเถียงเรื่ององค์ประกอบที่จำเป็นต่อการพัฒนาในศตวรรษใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง จะต้องมีการศึกษาและตัวแทนภาคีธุรกิจเข้าร่วมการสนทนาดังกล่าว รัฐ เขต และโรงเรียนต่างๆ ต้องพูดคุยและหาข้อตกลงร่วมกันถึงผลลัพธ์ที่ควรให้คุณค่า แล้วจึงสร้างระบบที่สามารถก่อให้เกิดผลลัพธ์เหล่านั้น (เจมส์ เบลล์ลันกา และรอน แบรินต์, 2554: 33) กรอบแนวคิด “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตใหม่ในประเทศไทย ซึ่งเริ่มต้นและผลักดันโดย ศาสตราจารย์นายแพทย์วิจารณ์ พานิช และหนึ่งในทักษะที่บุคคลควรมีในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของศาสตราจารย์นายแพทย์วิจารณ์ พานิช คือ เรื่องภาวะผู้นำ ซึ่งอยู่ในกลุ่มทักษะสังคม (วิจารณ์ พานิช, 2555: 16) ซึ่งสอดคล้องกับกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในเรื่องการมีทักษะชีวิตและการทำงาน ได้แก่ ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ (เจมส์ เบลล์ลันกา และรอน แบรินต์, 2554: 35)

ภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่ทุกองค์กรต่างแสวงหา และต้องการให้บุคคลในองค์กรทุกคนมีภาวะผู้นำอยู่ในตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรต้องการผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำอย่างมาก เนื่องจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะมีความสามารถในการชักจูงให้บุคคลในทีมงานทุกคนเกิดแรงบันดาลใจที่จะทุ่มเทพลังอย่างเต็มศักยภาพ และร่วมมือร่วมใจในการทำงานอย่างมุ่งมั่น เพื่อขับเคลื่อนองค์กรของตนให้เจริญเติบโตและพัฒนาก้าวไกลได้สำเร็จ ผู้นำที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นต่อการสร้างสังคม ซึ่งการสร้างทักษะการเป็นผู้นำควรเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

และสถานการณ์ของประเทศไทยมีความขัดแย้งกันสูง ภาวะผู้นำในนักศึกษาจึงมิใช่แต่การสร้างผู้นำในอนาคต แต่หมายถึงการสร้างคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ ความสามารถ ที่ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความเป็นพลเมืองที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ และคำนึงถึงความรับผิดชอบของตนเอง (ดนุลดา จามจุรี และบุบผา เมฆศรีทองคำ, 2555: 173) สอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551–2565) ที่กล่าวว่า นอกเหนือจากวิชาการแล้วอุดมศึกษาควรจัดให้มีการเรียน การสอนและกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านการสื่อสาร การตัดสินใจ การพัฒนาความเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม ความอดทน คุณธรรม เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551: 4)

สถาบันการพลศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงต้องดำเนินงานตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551– 2565) หน้าที่สำคัญประการหนึ่งที่ต้องตระหนัก คือ การพัฒนาทักษะแห่งอนาคตใหม่สำหรับนักศึกษา พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตยุคใหม่ซึ่งมีความแตกต่างไปจากเดิม เพื่อให้ นักศึกษามีความสามารถในการจัดการชีวิต และมีทักษะในการเผชิญปัญหาต่างๆ ตามโลกยุคศตวรรษที่ 21 สถาบันการพลศึกษาได้ดำเนินการจัดการศึกษาโดยมีตัวแบบตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิ ว่าจะได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานสามารถเทียบเคียงกับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศได้ จึงมีการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นหลักและแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษามาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา นอกจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามหลักสูตรแล้ว การดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษาเป็นภาระหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาด้านหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการบริหาร และการพัฒนามหาวิทยาลัย ตลอดจนนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารมหาวิทยาลัยระดับสูงที่มีส่วนร่วมในการวางนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานบริหารกิจการ นิสิต นักศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย อาทิเช่น สภามหาวิทยาลัย อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และคณบดี บุคคลเหล่านี้ต่างก็มีบทบาท หน้าที่ และร่วมรับผิดชอบในการบริหารงานกิจการนิสิต นักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้เพื่อให้กิจการทั้งหลายเกี่ยวกับนิสิต นักศึกษา ดำเนินไปอย่างราบรื่น และเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย ในการที่จะพัฒนานิสิต นักศึกษา ให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม มีความสามารถที่จะออกไปรับใช้สังคมและประเทศชาติ โดยส่วนรวม (รุ่ง พูลสวัสดิ์, ม.ป.ป.: 92) นิสิต นักศึกษา เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคม และประเทศชาติ นิสิต เป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัยที่ต้องการไขว่คว้าแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ เพื่อนำไปหล่อหลอมพฤติกรรมของตนเองให้อยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดีงาม การจัด กิจการนิสิต นักศึกษา จึงเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่สามารถหล่อหลอมพฤติกรรมของบุคคล ที่อยู่ในวัยนี้

ได้เป็นอย่างดี การดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณสมบัติพร้อม สถาบันอุดมศึกษาพึงกำหนดแผนงานและโครงการในการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ นอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554: 66) จากเหตุผลดังกล่าวจึงควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา และเหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2556 ของสถาบันการพลศึกษา ในองค์ประกอบที่ 3 ด้านการพัฒนานักศึกษา มีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการประเมิน คือ ผู้บริหารของสถาบันต้องทำแผนกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนนโยบาย การพัฒนานักศึกษาและติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนกลยุทธ์ทุกวิทยาเขตรวมทั้งต้องนำแผนกลยุทธ์และแผนการปรับปรุงตามผลการประเมินรายงานต่อผู้บริหารที่รับผิดชอบเพื่อเสนอต่อสภาสถาบันพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง สถาบันต้องให้แต่ละคณะของแต่ละวิทยาเขตเสนอกิจกรรม เพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้แก่ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบันแล้วนำมาตกลงร่วมกันในการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ศิษย์เก่าศิษย์ปัจจุบันและผู้สนใจเสนอเป็นปฏิทินกิจกรรมแล้วประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่างๆ และสิ่งที่ต้องส่งเสริมเพิ่มเติมให้กับนักศึกษา คือ การเป็นผู้นำของนักศึกษาซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่พึงมีในศตวรรษที่ 21 นี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา มี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

1. ด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา โดยการประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและแนวทางการจัดกิจกรรมที่ดี

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 9 คน จากสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตภาคเหนือ 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาเขตลำปาง วิทยาเขตเพชรบูรณ์ และวิทยาเขตสุโขทัย และ ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่น เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็นจำนวน 1 คน

ตอนที่ 2 การสร้างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ 1) การร่างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา 2) การตรวจสอบกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

1. ด้านเนื้อหา

เป็นนำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและแนวทางเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่ได้มาจากตอนที่ 1 มาร่างกลยุทธ์พิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา และนำร่างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของกลยุทธ์ที่จัดทำขึ้นโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา นักวิชาการด้านกิจการนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญในการทำแผนกลยุทธ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา

ตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์ด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

1. ด้านเนื้อหา

เป็นการประเมินความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

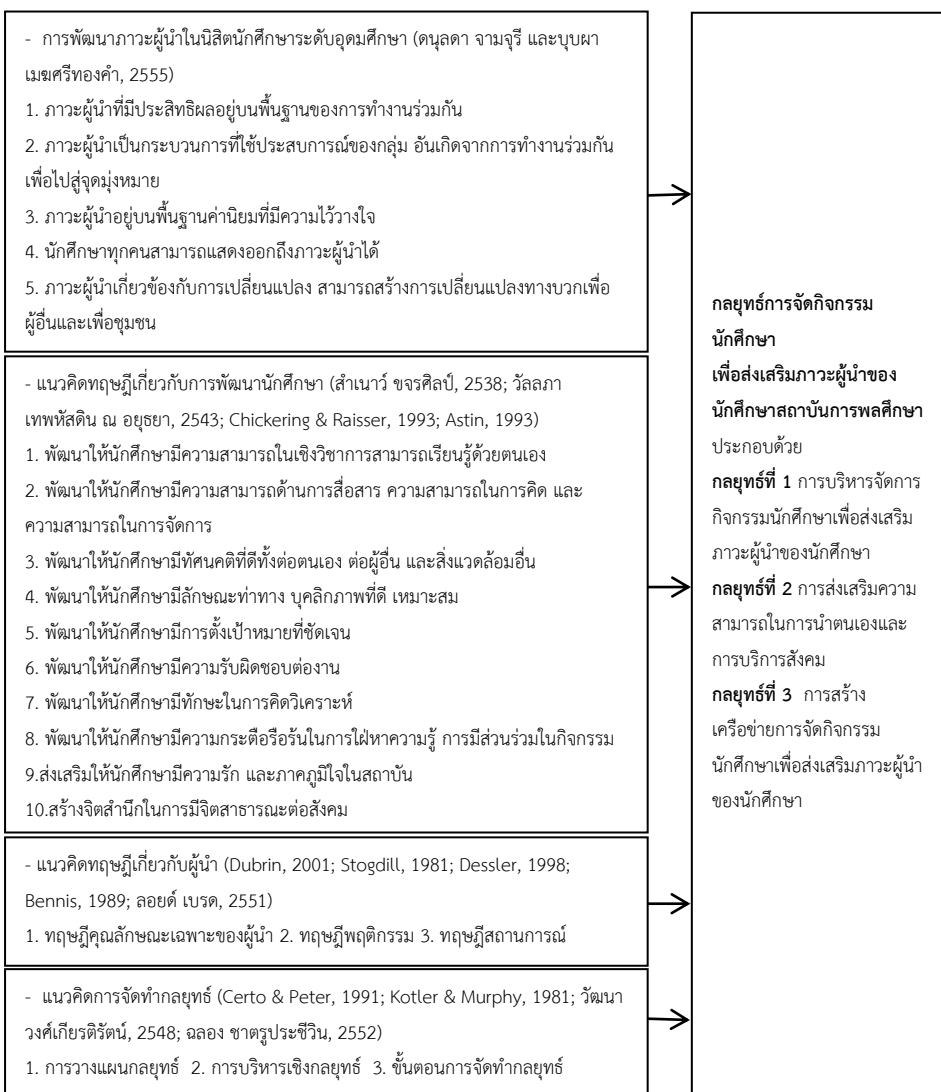
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษาประจำวิทยาเขต จำนวน 17 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การจัดกิจกรรม นักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล คือ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษาจากสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตภาคเหนือ 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาเขตลำปาง วิทยาเขตเพชรบูรณ์ และวิทยาเขตสุโขทัย ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่น อีกจำนวน 1 คน รวม 10 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในการทำหนังสือถึงผู้ให้ข้อมูล และนัดหมายเวลา เพื่อจัดการประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา และแนวทางดำเนินงานที่ดีเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจัดกระทำข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งได้จากการประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา และแนวทางดำเนินงานที่ดีเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การร่างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและแนวทางเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาที่ได้มาจากขั้นตอนที่ 1 มาয়ร่างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาและ

นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา หลังจากนั้นนำร่างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาที่แก้ไข นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม

ส่วนที่ 2 การตรวจสอบกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

การตรวจสอบร่างกลยุทธ์เป็นการพิจารณาความเหมาะสมของกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เชี่ยวชาญ

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา นักวิชาการด้านกิจการนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญในการทำแผนกลยุทธ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 7 ท่าน ประกอบด้วย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ร่างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา และประเด็นในการสนทนากลุ่ม

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 วิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ประกอบของกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของเค้าโครงวิทยานิพนธ์

2.2.2 ประเมินสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก เพื่อกำหนดค่าน้ำหนักจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค และใช้วิธีการ SWOT Matrix เพื่อยกร่างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

2.2.3 กำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่ม

2.3 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและการใช้ภาษา

2.4 นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มาปรับปรุงแก้ไข ประเด็นในการสนทนากลุ่ม เพื่อนำไปใช้ในการสนทนากลุ่มต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ในการทำหนังสือถึงผู้เกี่ยวข้องเพื่อขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มถึงผู้เกี่ยวข้องโดยแนบเค้าโครง วิทยานิพนธ์ ร่างกลยุทธ์ การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา และประเด็นในการสนทนากลุ่ม

3.3 ผู้วิจัยประสานผู้เกี่ยวข้องเพื่อแจ้ง และยืนยันการเข้าร่วมสนทนากลุ่มอีกครั้งทางโทรศัพท์เพื่อดำเนิน การประชุมสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลจากการจัดทำสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้เกี่ยวข้องมาพิจารณาฉันทา มติ (Consensus) ถ้ากรณีการสนทนากลุ่มสามารถสรุปมติได้ก็ถือว่าเป็นมติของผู้เกี่ยวข้อง แต่ถ้า ไม่สามารถหาข้อยุติได้ ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมข้อมูล และส่งกลับไปให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบความ เหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง และนำมาปรับปรุงแก้ไขร่างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริม ภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา เพื่อให้ได้เป็นกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อ ส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาที่สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการประเมินกลยุทธ์ ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถาบันการพล ศึกษา จำนวน 17 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำกลยุทธ์ที่ปรับปรุงหลังจากการสนทนากลุ่ม มาทำแบบประเมิน การนำกล ยุทธ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา โดย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการ นำกลยุทธ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดส่งแบบประเมินโดยกำหนดระยะเวลาการตอบกลับ ถ้าไม่ได้ข้อมูลตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อทางโทรศัพท์เพื่อขอข้อมูลคืนอีกครั้งหนึ่ง ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ได้รับข้อมูลกลับคืนมา 17 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสม/ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา โดยใช้สถิติที่ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

จุดแข็ง ได้แก่ 1) มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ของบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำ 2) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาในด้านกีฬา นันทนาการ 3) มีการจัดโครงสร้างการทำงานด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำ

จุดอ่อน ได้แก่ 1) ขาดการวางแผนการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำ 2) กิจกรรมไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา 3) นโยบายด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาขาดความต่อเนื่อง

โอกาส ได้แก่ 1) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษากำหนดให้นักศึกษามีจิตอาสา 18 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา 2) เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาให้มีการสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันและการพัฒนานักศึกษา 3) หน่วยงานในพื้นที่และองค์กรท้องถิ่นขอความร่วมมือในการส่งนักศึกษابริการชุมชน

อุปสรรค ได้แก่ 1) ภาวะเศรษฐกิจ การเมืองที่ไม่แน่นอนจึงส่งผลให้เกิดความไม่แน่นอนของงบประมาณที่ได้รับ 2) นโยบายสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกขาดความต่อเนื่อง 3) งบประมาณลดลงเนื่องจากถูกจำกัดจำนวนการรับนักศึกษา

จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ได้แนวทางการดำเนินงาน คือ แนวทางการดำเนินงานที่ 1 ได้แก่ 1) การวางแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา 2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของ

นักศึกษา 3) การติดตามการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำ
 ของนักศึกษา 4) การประเมินการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม
 ภาวะผู้นำของนักศึกษา แนวทางการดำเนินงานที่ 2 ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายในการบริหาร
 การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา 2) การพัฒนาบุคลากรด้านการจัด
 กิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา 3) การบูรณาการการเรียนการสอนกับการจัด
 กิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา แนวทางการดำเนินงานที่ 3 ได้แก่ 1) การ
 วางแผนการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา 2) การสร้างแรงจูงใจ
 ในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา 3) การติดตามการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อ
 ส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา 4) การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของ
 นักศึกษาแนวทางการดำเนินงานที่ 4 ได้แก่ 1) จัดตั้งเครือข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริม
 ภาวะผู้นำของนักศึกษา 2) สร้างระบบการติดต่อ สื่อสารระหว่างเครือข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษา
 เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา

2. ผลการสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของ
 นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา

2.1 การจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของ
 นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ใน 4 กลยุทธ์หลัก 13 กลยุทธ์ย่อย ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การบริหาร
 จัดการกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย คือ 1)
 การกำหนดนโยบายในการบริหารการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา 2)
 การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา และ
 3) การบูรณาการการเรียนการสอนกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา
 กลยุทธ์ที่ 2 การจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของ
 นักศึกษาประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ย่อย คือ 1) การวางแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัด
 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา 2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมเพื่อ
 ส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา 3) การติดตามการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดกิจกรรม
 เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา และ 4) การประเมินการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ
 จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษากลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรม
 นักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ย่อย คือ 1) การวางแผนการ
 ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา 2) การสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วม
 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา 3) การติดตามการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาวะ
 ผู้นำของนักศึกษา และ 4) การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษากล
 ยุทธ์ที่ 4 การสร้างเครือข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา

ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย คือ 1) จัดตั้งเครือข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา และ 2) สร้างระบบการติดต่อ สื่อสารระหว่างเครือข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา

2.2 การตรวจสอบกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญได้มีการปรับเพื่อให้เหมาะสม ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ 9 กลยุทธ์ย่อย ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ย่อย คือ 1) การกำหนดนโยบายและแผนในการบริหารจัดการกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา 2) การพัฒนาบุคลากรด้านกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา 3) การสอดแทรกกิจกรรมที่ส่งเสริมภาวะผู้นำในการจัดการเรียนการสอน และ 4) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมความสามารถในการนำตนเองและการบริการสังคมของนักศึกษาประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย คือ 1) การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมความสามารถในการนำตนเอง 2) การเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสู่การบริการสังคม และ 3) การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างเครือข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย คือ 1) จัดตั้งเครือข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาและ 2) สร้างเครือข่ายการติดต่อ สื่อสารระหว่างเครือข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา มีความเห็นว่า การนำกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาไปใช้ มีความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

กลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษามีประเด็นสำคัญในการอภิปรายผลดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การบริหารจัดการกิจกรรมนักศึกษา เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา พบว่ามีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การกำหนดนโยบายและแผนในการบริหารจัดการกิจกรรมนักศึกษา เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำเป็นแผนที่เกิด

จากความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษาทำให้มีทิศทางที่ชัดเจนในการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาซึ่งเป็นตัวกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถาบัน แนวปฏิบัติในการพัฒนากิจกรรมนักศึกษา ผู้บริหารสถาบันและผู้ที่เกี่ยวข้องควรยึดแนวปฏิบัติในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษา เพราะเป้าหมายจะทำให้สถาบันทราบว่าจะกำหนดนโยบายและดำเนินการอย่างไรจึงจะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ฉลอง ชาตรุประชีวิน (2552: 280) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกล่าวว่า การจัดทำนโยบายและมาตรฐานในการพัฒนานักศึกษาถือว่ามี ความสำคัญมาก ถ้ามีปรัชญาหรือปณิธานก็จะเป็นเพียงข้อความที่เขียนไว้เท่านั้น จะไม่มีการนำเอา มาปฏิบัติ การกำหนดนโยบายและมาตรการในการพัฒนานักศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ทวีศักดิ์ สว่างเมฆ (2557: 314) ที่กล่าวว่า การวางแผนนโยบายเป็น เครื่องมือสำคัญยิ่งของผู้บริหารทุกระดับเนื่องจากการวางแผนเป็นขั้นตอนแรกที่ต้องดำเนินการก่อน สิ่งอื่นๆ เพื่อเป็นการกำหนดกรอบและแนวทางในการทำงาน และควรเกิดจากผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่าย ร่วมกันวางแผนอย่างเป็นกระบวนการ โดยอาศัยการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ การวิเคราะห์สภาพ ปัจจุบัน การกำหนดวัตถุประสงค์ และการจัดทำแผน การจัดทำรายละเอียดของแผน การนำแผน ไปปฏิบัติ การติดตามประเมินผล การพัฒนาบุคลากรด้านกิจกรรมนักศึกษาเป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพด้านทักษะ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน ตลอดจนสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติของ บุคลากรในหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่าง เต็มที่และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของหน่วยงานในกระบวนการเรียนการสอนซึ่งผสมผสาน ความรู้ด้านต่างๆ สอดแทรกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำให้กับ นักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้รับการฝึกฝนทักษะภาวะผู้นำ มีความรู้ที่หลากหลาย และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง อาจารย์ผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมและเห็นความสำคัญของการนำกิจกรรม เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำเข้าไปบูรณาการในรายวิชาสอน

กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมความสามารถในการนำตนเองและการบริการสังคม พบว่ามีความ เป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อ ส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การพัฒนา กิจกรรม นักศึกษาจะต้องทำให้นักศึกษาเข้าใจตรงกันถึงการเห็นคุณค่าการให้ความสำคัญต่อกิจกรรม นักศึกษา และการสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและได้ประสบการณ์ นอกเหนือจากการศึกษาด้านวิชาการในห้องเรียนอันจะก่อให้เกิดให้นักศึกษาได้รับการปลูกฝังให้เป็น บุคคลที่เพียบพร้อมด้านความรู้ ทักษะ จิตสาธารณะ และภาวะผู้นำ ที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต ในยุคปัจจุบันนี้ ความสามารถในการนำตนเอง การค้นพบและตระหนักในคุณค่าแห่งตน เป็น

พื้นฐานแห่งความร่วมมือที่นำไปสู่ความสำเร็จ กล่าวคือ ผู้ที่ตระหนักและเห็นคุณค่าแห่งตน จะเป็น ผู้ที่ตระหนักและเห็นคุณค่าของผู้อื่นด้วยเช่นกัน จึงร่วมมือกันทำกิจการงานต่างๆ เป็นทีมอย่าง มี ประสิทธิภาพ ทำให้สามารถ ดึงเอาพลังแห่งศักยภาพของตนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ อรรถ ชาญอินทร์ (2554: 29) กล่าวว่า การนำตนเองเป็นแนวคิดของการ เรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสนับสนุนสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นอย่างดี สามารถ พัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง และสิ่งที่มีคุณค่าในตนเอง ทำให้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความคิด ริเริ่มในการแสวงหาความรู้และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างเครือข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของ นักศึกษา พบว่ามีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ในการจัด กิจกรรมนักศึกษา เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การสร้างเครือข่ายการจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา เป็นการรวมตัวกัน ของสมาชิกทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ที่มีการดำเนินงานการจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อส่งเสริม ภาวะผู้นำของนักศึกษา การประสานงาน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน อันเป็น ประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมของแต่ละสถาบัน โดยการสร้างเครือข่ายระหว่างนักศึกษา การที่ นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยให้นักศึกษาได้ทำความรู้จักกับผู้ที่มีความ หลากหลายก่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายนักศึกษา เพื่อติดต่อประสานงานทั้งในขณะที่เป็นนักศึกษา และหลังจากสำเร็จการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เสรี พงศ์พิศ (2548: 8) กล่าวถึงการ พัฒนาเครือข่ายว่า กิจกรรมสำคัญที่สุดที่เครือข่ายทุกเครือข่ายควรทำร่วมกัน คือ การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสพการณ์ แล้วพัฒนาไปสู่การวางแผนร่วมกัน ดำเนินกิจกรรม บางอย่างร่วมกัน และเงื่อนไขสำคัญของเครือข่าย คือ ต้องมีการติดต่อสัมพันธ์สื่อสารกันอย่าง สม่ำเสมอระหว่างสมาชิกซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543: 28) ที่กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายต้องประกอบไปด้วย มีการรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน การมีวิสัยทัศน์ ร่วมกัน มีความสนใจหรือผลประโยชน์ร่วมกัน การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย มีการ เสริมสร้างซึ่งกันและกัน การเกื้อหนุนพึ่งพากัน และมีปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยเครือข่ายจะเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนแนวคิด วิธีการจัดกิจกรรม โครงการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรนำกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาไปใช้ โดยจัดลำดับความสำคัญ และให้นักบุคลากรและนักศึกษาตลอดจนผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายและประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง
2. ผู้บริหารควรนำกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ที่ได้จากการวิจัย ให้ผู้เกี่ยวข้องได้พิจารณาถึงข้อค้นพบด้านกลยุทธ์ กลวิธี ตัวชี้วัด อันจะนำไปเป็นประโยชน์ ในการพัฒนาภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา
3. ผู้บริหารควรสร้างความรู้ ความเข้าใจกับบุคลากรและนักศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ กลวิธี ตัวชี้วัดการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา เพื่อให้ทุกคนเห็นทิศทางในการพัฒนากิจกรรมนักศึกษา เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยใช้ในการพัฒนาและเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา
2. ควรศึกษาผลการใช้กลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ให้ครอบคลุมตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของกลยุทธ์
3. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา สำหรับเป็นข้อมูลในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). **การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- เจมส์ เบลล์ลันกา และรอน แบนด์. (2554). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills Rethinking How Students Learn)**. วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอริบ จิตตฤกษ์ ผู้แปล. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส.
- ฉลอง ชาตฐประชีวิน. (2552). **การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.

- دنلودا جامجری و بوبفا مەخسری تونکا. (2555). การพัฒนาภาวะผู้นำในนิสิตนักศึกษา
ระดับอุดมศึกษา. วารสารนักบริหาร, 32 (1): 169-173.
- ทวีศักดิ์ สว่างเมฆ. (2557). กลยุทธ์การจัดการกีฬาเพื่อสร้างเสริมสุขภาพของนิสิตนักศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยนเรศวร,
บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- รุ่ง พูลสวัสดิ์. (ม.ป.ป.). หลักการบริหารกิจการนักเรียน นิสิต นักศึกษา. ภาควิชาบริหาร
การศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลอยด์ เบรด. (2551). ทักษะการเป็นผู้นำ (Leading People). (ไพโรจน์ บาลัน, ผู้แปลและเรียบ
เรียง). กรุงเทพฯ: แอคทีฟพริ้นท์.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. (2548). การวางแผนกลยุทธ์ศิลปะการกำหนดแผนองค์การสู่ความเป็น
เลิศ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บริษัท อินโนกราฟิกส์ จำกัด.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2543). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตนักศึกษา.
กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, ทบวงมหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิ
สดศรีสวัสดิ์วงศ์.
- เสรี พงศ์พิศ. (2548). เครือข่าย: ยุทธวิธีเพื่อประชาชนเข้มข้นชุมชนเข้มแข็งยุทธ.
กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). กิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต.
กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2538). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2: การพัฒนานักศึกษา. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- อรรถ ชาญอินทร์. (2554). ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์).
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาการพัฒนาศักยภาพมนุษย์.
- Astin, A. W. (1993). *What Matters in College*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Bennis, W. (1989). *On Becoming a Leader*. New York: Addison Wesley.

- Certo, S. C. & Peter J. P. (1991). **Strategic Management: Concept and Applications**. New York: McGraw-Hill.
- Chickering, A. W. & Reisser, L. (1993). **Education and Identity**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Dessler, G. (1998). **Management: Leading People and Organizations in the 21st Century**. London: Prentice Hall.
- Dubrin, J. A. (2001). **Leadership Research Findings, Practice, and Skills**. New Jersey: Houghton Mifflin Company.
- Kotler, P. & Murphy, P. E. (1981). Strategic Planning for Higher Education. **Journal of Higher Education**. 52 (5), 470-489.
- Stogdill, R. M. (1981). **Handbook of Leadership: A Survey of Theory and Research**. New York: Macmillan Publishing.